

Obsah

Úvod	11
1 Ošetrovatelství	12
1.1 Charakteristika a základní rysy moderního ošetrovatelství	12
1.2 Znaky ošetrovatelského povolání	14
2 Vývoj ošetrovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků	16
2.1 Základy vývoje ošetrovatelství	16
2.2 První ošetrovatelské školy na světě	17
2.3 Vývoj ošetrovatelství v Čechách	19
2.4 Ošetrovatelský personál a jeho další vzdělávání v českých zemích ve 21. století	22
3 Ochrana zdraví zdravotnického asistenta	24
3.1 Osobnost zdravotnického asistenta	24
3.2 Vztah zdravotnického asistenta a nemocného	25
3.3 Životní styl zdravotnického asistenta	26
3.4 Etický kodex sester	28
4 Ošetrovatelský proces	30
4.1 Charakteristika	30
4.2 Potřeby klientů	30
4.2.1 Dělení potřeb klientů	31
4.2.2 Diagnostika potřeb	32
4.3 Fáze ošetrovatelského procesu	33
4.3.1 Ošetrovatelská anamnéza	34
4.3.2 Ošetrovatelská diagnóza	35
4.3.3 Vytvoření ošetrovatelského plánu	37
4.3.4 Realizace ošetrovatelských intervencí	39
4.3.5 Hodnocení ošetrovatelského procesu	39
4.4 Ošetrovatelská dokumentace, záznam	40
5 Ošetrovací jednotka	43
5.1 Typy a druhy ošetrovací jednotky	43
5.1.1 Typy ošetrovacích jednotek	43
5.1.2 Druhy ošetrovacích jednotek	44

5.2	Součásti ošetrovací jednotky	45
5.2.1	Pokoje pro pacienty	45
5.2.2	Vyšetřovna a přípravná	46
5.2.3	Pracovna sester	46
5.2.4	Kuchyňka, jídelna, jídelní kouty	46
5.2.5	Hygienické zařízení	47
5.2.6	Skladovací prostory	48
5.3	Vybavení ošetrovací jednotky	48
5.4	Inventář, spotřební materiál, prádlo	49
5.5	Udržování čistoty a pořádku na ošetrovací jednotce	50
6	Organizace práce zdravotnického týmu	51
6.1	Zdravotnický tým a jeho cíle	51
6.2	Náplň práce ošetrovatelského týmu	51
6.3	Postavení zdravotnického asistenta v ošetrovatelském týmu	53
6.4	Řídící funkce sester	54
6.5	Organizační systémy práce ošetrovatelského týmu	57
6.6	Zajištění nepřetržitého provozu ošetrovací jednotky	59
6.6.1	Pracovní náplň zdravotnického asistenta v dopolední službě	59
6.6.2	Pracovní náplň zdravotnického asistenta v odpolední službě	59
6.6.3	Pracovní náplň zdravotnického asistenta v noční službě	60
6.7	Předávání služby	61
7	Klient a nemocniční prostředí	64
7.1	Příjem nemocného k hospitalizaci	64
7.1.1	Druhy příjmu	64
7.1.2	Příjem nemocného na příjmovém oddělení nemocnice	65
7.1.3	Příjem nemocného na ošetrovací jednotce	67
7.1.4	Dokumentace nemocného vedená na ošetrovací jednotce	68
7.1.5	Urgentní příjem	69
7.2	Zvláštnosti příjmu dítěte k hospitalizaci	69
7.3	Adaptace nemocného na hospitalizaci	70
7.4	Specifika hospitalizace národnostních menšin	73
7.5	Přeložení nemocného	76

7.6	Propuštění nemocného	77
7.7	Práva nemocných a Charta práv dětí	79
8	Vizita	82
8.1	Význam, účel	82
8.2	Formy vizity	83
8.3	Povinnosti zdravotnického asistenta při lékařské vizitě	84
8.4	Lékařské vyšetření při vizitě	85
8.5	Záznam, etické aspekty vizity	86
9	Péče o pomůcky	88
9.1	Nemocniční infekce (nozokomiální nákazy)	88
9.1.1	Původci nozokomiálních nákaz	89
9.1.2	Rozdělení nozokomiálních nákaz (druhy)	89
9.2	Prevence nozokomiálních nákaz	91
9.2.1	Protiepidemický režim	92
9.2.2	Dekontaminace, dekontaminační postupy	93
9.3	Hygienické zabezpečení rukou ve zdravotní péči	93
9.4	Dezinfekce	95
9.4.1	Způsoby provádění dezinfekce ve zdravotnických zařízeních	96
9.4.2	Fyzikální metody dezinfekce	96
9.4.3	Fyzikálně-chemická dezinfekce	97
9.4.4	Chemické metody dezinfekce	97
9.4.5	Nejčastější chyby při provádění dezinfekce	102
9.4.6	Zásady pro přípravu dezinfekčních roztoků	103
9.5	Sterilizace	105
9.5.1	Předsterilizační příprava	106
9.5.2	Obalové materiály	107
9.5.3	Fyzikální sterilizace	108
9.5.4	Chemická sterilizace	109
9.5.5	Uložení vysterilizovaného materiálu	110
9.5.6	Kontrola sterilizace	111
9.5.7	Zajištění sterilních pomůcek pro ošetrovací jednotku	112
9.5.8	Zásady pro práci se sterilním materiálem	112
9.5.9	Sterilní pomůcky k jednomu použití	112
9.5.10	Centrální sterilizace	113

10	Lůžko a jeho úprava	114
10.1	Umístění lůžka v pokoji	114
10.2	Typy lůžek pro děti a dospělé	115
10.3	Základní vybavení lůžka	117
10.4	Úprava lůžka bez nemocného	118
10.5	Úprava lůžka s nemocným	120
10.5.1	Úprava lůžka bez výměny prádla	120
10.5.2	Úprava lůžka s výměnou prádla	121
10.5.3	Úklid pomůcek po úpravě lůžka	122
10.6	Pomůcky doplňující lůžko	122
10.6.1	Pomůcky k úpravě polohy	122
10.6.2	Pomůcky usnadňující pobyt na lůžku	123
10.6.3	Pomůcky k zajištění bezpečnosti nemocného	124
10.6.4	Pomůcky k prevenci proleženin	125
10.6.5	Jiné druhy pomůcek	125
10.7	Změny poloh nemocného na lůžku	126
10.7.1	Posouvání nemocného	127
10.7.2	Otáčení nemocného	128
10.7.3	Přenášení nemocného	128
10.7.4	Posazování, vstávání nemocného	129
10.8	Polohy nemocných	129
10.8.1	Polohy léčebně preventivní	129
10.8.2	Polohy vyšetřovací	131
11	Hygienická péče o děti a dospělé	134
11.1	Význam hygienické péče, hygienické návyky	134
11.2	Péče o osobní a ložní prádlo	135
11.3	Péče o zuby a hygiena dutiny ústní	136
11.3.1	Péče o zdravou dutinu ústní	136
11.3.2	Zvláštní péče o dutinu ústní	137
11.4	Ranní toaleta soběstačných klientů	139
11.5	Ranní toaleta nesoběstačných klientů	140
11.6	Večerní toaleta soběstačných a nesoběstačných klientů	144
11.7	Celková koupel nemocných	144
11.8	Česání a péče o nehty	149
11.9	Péče o vlasy	150
11.9.1	Mytí vlasů u soběstačných a částečně soběstačných nemocných	150
11.9.2	Mytí vlasů u nesoběstačných nemocných	151

11.9.3	Odvšivování	153
11.10	Některá specifika hygienické péče daná kulturními tradicemi	154
11.11	Hygiena při vyprazdňování	155
11.11.1	Vyprazdňování soběstačných nemocných	155
11.11.2	Použití pokojového klozetu	156
11.11.3	Použití podložní mísy	156
11.11.4	Použití močové lahve	158
11.12	Mytí znečištěného nemocného	159
11.13	Péče o kůži, prevence opruzenin, proleženin	162
11.13.1	Proleženiny, příčiny vzniku, projevy, ošetření	162
11.13.2	Opruzeniny, příčiny vzniku, projevy, ošetření	169
11.14	Vedení hygienických záznamů dospělých, vážení a měření klientů	170
11.15	Péče o hygienu kojenců a batolat	170
11.15.1	Koupel kojence a batolete	170
11.15.2	Vážení a měření kojence a batolete	172
11.15.3	Přebalování, péče o kůži dětí	173
11.15.4	Měření tělesné teploty u kojenců a batolat	174
12	Výživa nemocných	175
12.1	Základy zdravé výživy	176
12.1.1	Faktory ovlivňující výživu	176
12.2	Zhodnocení stavu výživy nemocného	177
12.3	Dietní systém	179
12.4	Objednávání stravy	183
12.5	Podávání stravy u dětí a dospělých podle pohybového režimu a stupně sebepéče	183
12.6	Alternativní přístupy k výživě	186
12.7	Léčebné čaje, pitný režim	187
12.8	Výživa u dětí, kojenecká strava, kojení	188
12.8.1	Přirozená výživa	188
12.8.2	Umělá výživa	191
12.8.3	Přecházení na smíšenou stravu	192
12.8.4	Krmení kojenců a malých dětí	193
12.9	Způsoby podávání stravy	194
13	Obvazový materiál, obvazová technika	197
13.1	Druhy obvazového materiálu	197
13.1.1	Tkaniny	197

13.1.2	Vlákniny	199
13.1.3	Látky ztužující obvazy	200
13.1.4	Postříkové obvazy	201
13.1.5	Zpevňující materiály	201
13.1.6	Náplasti	202
13.2	Význam obvazové techniky	203
13.3	Zásady obvazové techniky	203
13.4	Účel obvazové techniky	203
13.5	Dělení obvazů podle materiálu	204
13.6	Šátkové obvazy	204
13.6.1	Šátkové obvazy hlavy	204
13.6.2	Šátkové obvazy horní končetiny	206
13.6.3	Šátkové obvazy dolní končetiny	208
13.7	Obinadlové obvazy	210
13.7.1	Druhy otoček	210
13.7.2	Obinadlové obvazy hlavy	211
13.7.3	Obinadlové obvazy horní končetiny	214
13.7.4	Obinadlové obvazy dolní končetiny	217
13.7.5	Obinadlové obvazy hrudníku	218
13.8	Náplastové obvazy	219
13.9	Prakové obvazy	221
13.10	Obvazy z tuhoucích hmot	222
13.11	Obvazy z pružných hmot	222
13.11.1	Obvazy horní končetiny	222
13.11.2	Obvazy dolní končetiny	224
13.11.3	Obvazy hlavy	225
13.12	Dlahové obvazy	226
Přílohy		227
Příloha 1	– Ukázka sesterské dokumentace	227
Příloha 2	– Nutriční screening	233
Příloha 3	– Zhodnocení rizika pádu u pacienta	234
Slovník pojmů		235
Seznam literatury		237
Rejstřík		239